

Begäran om yttrande över betänkandet 710 miljoner skäl för reformer (SOU 2026:2)

Er beteckning: JU 2026/00079

Sammanfattning

Länsstyrelsen Gävleborg (Länsstyrelsen) tillstyrker förslagen i delbetänkandet. Länsstyrelsen delar till övervägande delen de avvägningar och bedömningar som görs i betänkandet.

När det gäller länsstyrelsens roll i valprocessen innebär förslagen huvudsakligen minskad börda för länsstyrelsen. Länsstyrelsen noterar dock att det är svårt att förutse vilken påverkan förslaget att små partier inte ska kunna trycka egna valsedlar kommer att få på länsstyrelsens slutliga rösträkning.

Länsstyrelsen noterar att förslagen i betänkandet sammantaget inte förbättrar möjligheterna för väljare med funktionsnedsättning. Länsstyrelsen anser att det är angeläget att dessa frågor omhändertas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Länsstyrelsen anser även att det finns anledning att ytterligare utreda gemensamma valsedlar.

Länsstyrelsens synpunkter på förslaget utvecklas vidare nedan under respektive avsnitt.

7.4.1 Partivalsedlar tas bort

Länsstyrelsen noterar att det är svårt att förutse hur förslaget att små partier inte kan trycka egna valsedlar kommer att påverka länsstyrelsens slutliga rösträkning. Ett problem är att det kan bli många olika listor, eftersom länsstyrelsen behöver skapa en ny lista för varje kombination av namn. Ett annat problem är att det kan komma att uppstå tolkningsproblem när väljaren måste skriva partibeteckningen för hand.

7.7.1 Förenklad röstning för väljarkåren i stort

Länsstyrelsen noterar att förslagen i betänkandet endast i vissa avseenden förbättrar möjligheterna för väljare med funktionsnedsättning. Det gäller framför allt möjligheterna för personer som använder rullstol att nå alla valsedlar. Även möjligheten att märka valsedelsställen med taktil skrift eller punktskrift kan underlätta för väljare med funktionshinder.

Förslaget innebär dock en direkt försämring för väljare med funktionshinder som röstar på ett parti som inte har kandidatvalsedlar. Exempelvis innebär avsaknaden av partivalsedlar med partisymbol en försämring ur perspektivet kognitiv tillgänglighet.

Många andra problem för funktionshindrade så som svårigheter att personrösta och behålla valhemligheten tycks vara svåra att råda bot med partispecifika valsedlar av dagens format.

Länsstyrelsen anser att det är angeläget att dessa frågor behandlas i det fortsatta arbetet. Av förslaget framgår att det finns flera fördelar ur tillgänglighetssynpunkt med gemensamma valsedlar. Det är inte tydligt i betänkandet varför kommittén har valt att inte undersöka detta alternativ vidare.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av landshövding Carina Ståhl Herrstedt med länsassessor Ann-Charlotte Nyman som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Veronica Lauritzsen medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till:
ju.L6@regeringskansliet.se